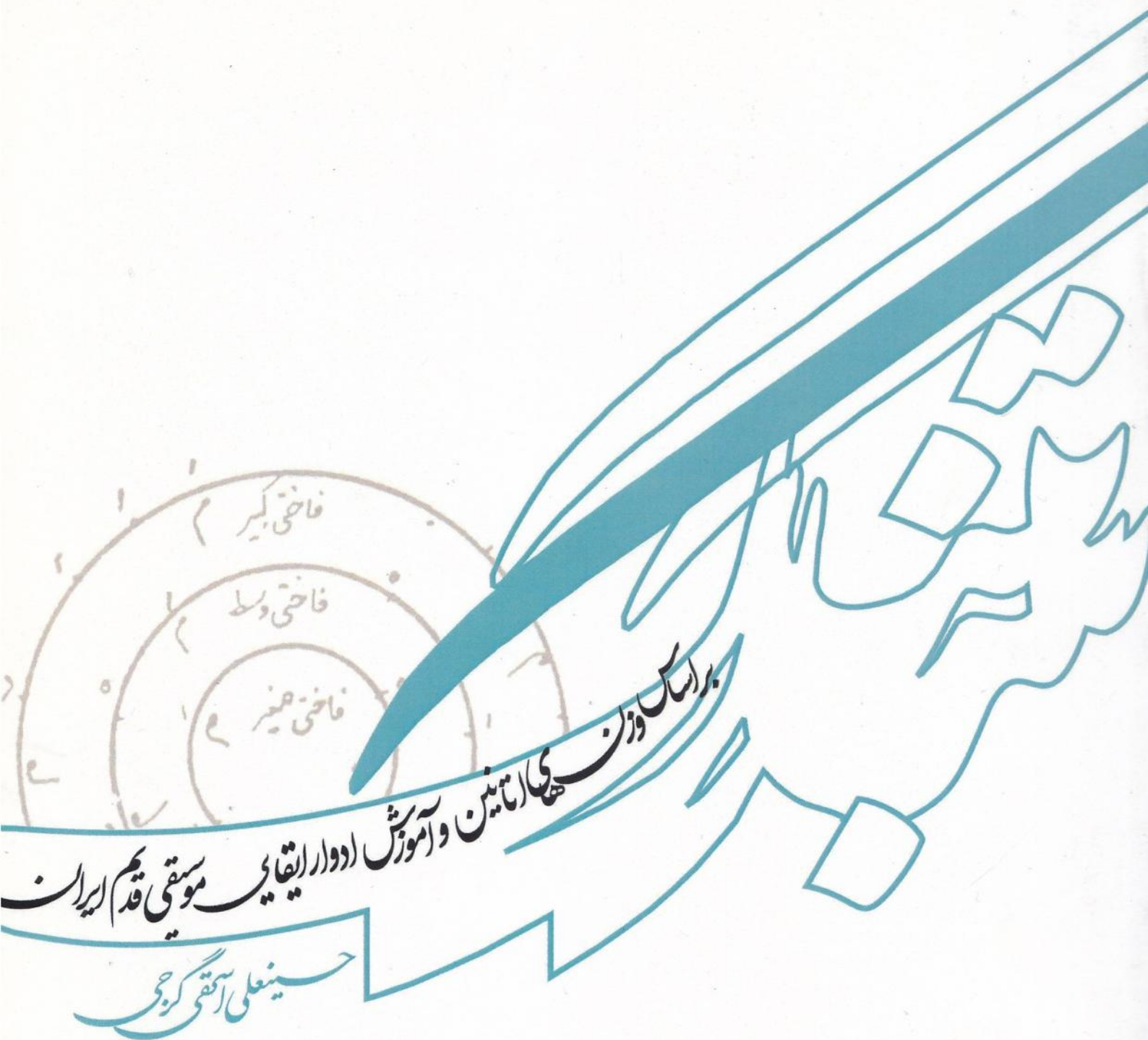

سرشناسه: اسحاقی گرجی، حسین علی، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدید آور: آموزش تنبک بر اساس وزن های اتانین و آموزش ادوار ایقاعی موسیقی ایران / حسین علی اسحاقی گرجی.
مشخصات نشر: تهران: موسیقی عارف، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری: ۱۸۹ ص: پارتیسون، ۲۹×۲۲ س م.
شابک: 979-0-802613-39-3
موضوع: تنبک -- روش های نوازندگی
موضوع: موسیقی ایرانی -- ریتم و وزن
موضوع: موسیقی برای تنبک - پارتیسون
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ الف ۵ ت ۹ / MT۷۲۵
رده بندی دیویی: ۷۸۹/۶۵
شماره کتاب شناسی ملی: ۲۸۴۲۳۱۵

انتشارات موسیقی عارف

 arefmusicshop

 arefmusic.sn

 www.aref.ir

تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان، کوچه محمودی، پلاک ۳، طبقه اول

کد پستی: ۱۱۴۳۹۶۳۳۱۴

فکس: ۳۳۹۱۴۳۱۴

تلفن: ۳۱-۳۳۹۷۶۴۳۰

آموزش تنبک

بر اساس وزن های اتانین و آموزش ادوار ایقاعی موسیقی قدیم ایران

تالیف: حسین علی اسحاقی گرجی

نت نگاری: حسین علی اسحاقی گرجی

خوشنویسی: میر پیام غضنفری

طرح روی جلد: مسعود آقایی

ویرایش: سپیده رحمتی

ناشر: موسیقی عارف

نوبت و تاریخ چاپ: سوم تیر ماه ۱۳۹۸

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

شماره تماس ۰۹۱۱۳۲۳۱۶۰۰

Ho.Alidaf@yahoo.com

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

فهرست

۴	پیشگفتار
۷	گفتار اول: مختصری از زندگی بزرگان موسیقی قدیم ایران
۳۰	گفتار دوم: انواع هجا
۳۷	گفتار سوم: آموزش وزن های اتانین
۴۲	گفتار چهارم: ریتم در موسیقی قدیم ایران
۷۷	منابع
۷۹	گفتار پنجم: تمرین های عملی

۱۲۰

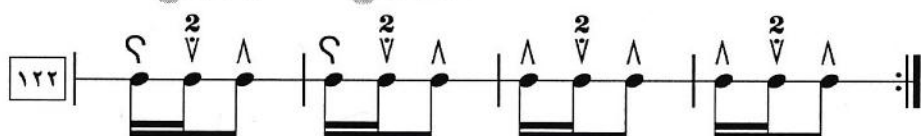

ta na na na ta na na na

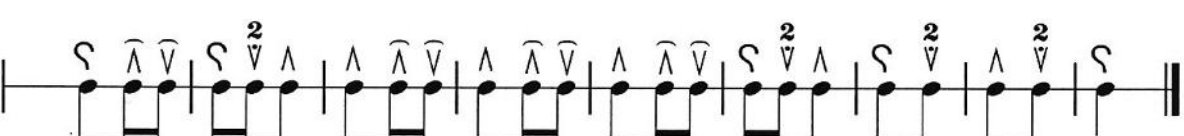
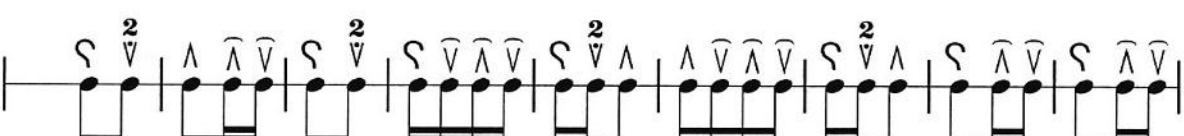
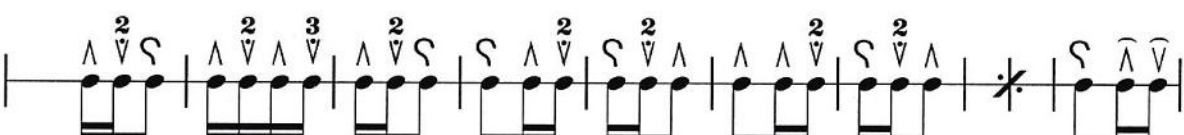
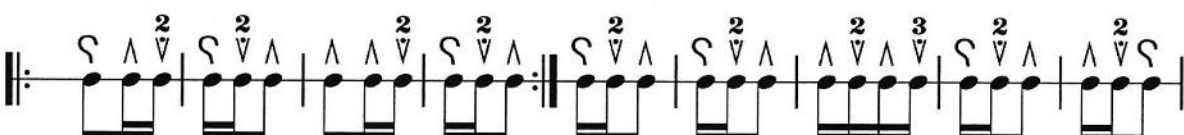
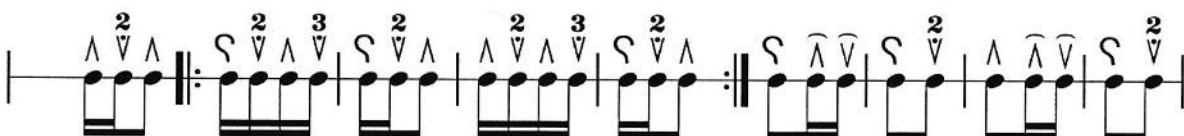
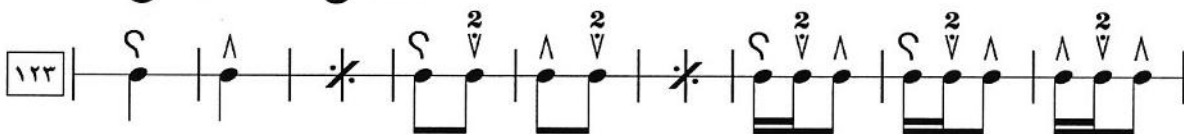
تَنَن تَنَن

این تمرین به صورت زیر نیز اجرا می گردد:

ta na nan ta na nan

تَنَن تَنَن

روش پژوهش ابن سینا در موسیقی

بیشتر خاورشناسان به استناد این که فلاسفه ی خاور، علمای یونان را شناخته و کتاب های آنان را به عربی ترجمه کرده و خوانده اند ، گفتار آنها را در موسیقی بر پایه ی موسیقی یونان استوار دانسته اند و حتی نظرهای علمی آنها را بر موارد عملی موسیقی شرقی منطبق نگرفته اند، بطوری که گویی جستار فارابی و بوعلی در موسیقی یک جستار ریاضی بیش نبوده و بر عمل موسیقی خاور زمین آن زمان تطبیق نمی کرده است ، در حالی که این گونه قضاوت به نظر بسیار ناروا است ، زیرا گام منسوب به فیثاغورث که بر پایه ی عدد سه استوار است و پایه ی گام ملودی موسیقی غربی است از هزارها سال پیش در چین به شکل ویژه ای بکار برده می شده و مسلماً دیرباز در ایران وجود داشته است.

روش بوعلی سینا در جستار و پژوهش درباره ی موسیقی نشان می دهد که باورهای پیشینیان یونانی پیش از خود (پیروان مکتب فیثاغورث و افلاطون و بطلمیوس) را پیروی نکرده و به ویژه درباره ی جستجوی رابطه ی میان اوضاع و احوال آسمان و خواص روح و ابعاد موسیقی باورهای آن ها را درست ندانسته و فلسفه ی آنها را کهنه و سست شمرده و باور دارد که آنان صفات اصلی کیفیات اتفاقی اشیاء را به جای هم گرفته اند و در شناختن حقایق اشیاء راه درست نیپیموده اند، از آنجا که در دیباچه گفته است: « ... همچنین از جستجوی رابطه ی بین احوال آسمان، خواص روح و ابعاد موسیقی خودداری می کنم و گرنه روش کسانی را که از حقیقت هر علم آگاهی ندارند پیروی کرده باشم؛ اینان وارث فلسفه یی مندرس و سست می باشند ، صفات اصلی و کیفیات اتفاقی اشیاء را بجای هم می گیرند و خلاصه کنندگان نیز از آنها تقلید کرده اند، ولی اشخاصی

که فلسفه ی حقیقی را فهمیده و مشخصات صحیح اشیاء را درک کرده اند، اشتباهاتی را که در اثر تقلید رخ می دهد تصحیح نموده و غلط هایی را که زیبایی های افکار کهنه را می پوشاند پاک کرده اند ، اینان سزاوار تحسینند.»

ابن سینا در تألیفات موسیقی خود در جستارها و بسیاری از موارد دارای آفرینش و نوآوری است. او در این تألیف ها به جستارهای گوناگون پرداخته و آنها را فشرده و مفید و بدون تکرار تشریح نموده است و هر مطلب بر دلایل و براهین منطقی استوار است ، که در آن نه تنها به اصول فیزیکی و ریاضی تکیه می کند ، بلکه دامنه جستار را به فلسفه و علم النفس نیز می کشاند.

آثار بوعلی سینا در زمینه موسیقی به اندازه آثار فارابی دارای اهمیت نیست ، زیرا او مانند فارابی به موسیقی عملی و نواختن ساز آشنا نبوده و موسیقی را از نظر فلسفه و حکمت مورد بررسی قرار داده است ، در حالی که فارابی به سازهای زمان خود اشاره کرده و آنها را شرح می دهد ، ولی ابن سینا چیزی در این زمینه ننوشته و در جستارهای موسیقی از فارابی پیروی کرده و مطالب او را به شیوه ی دیگری تشریح و بیان نموده است.

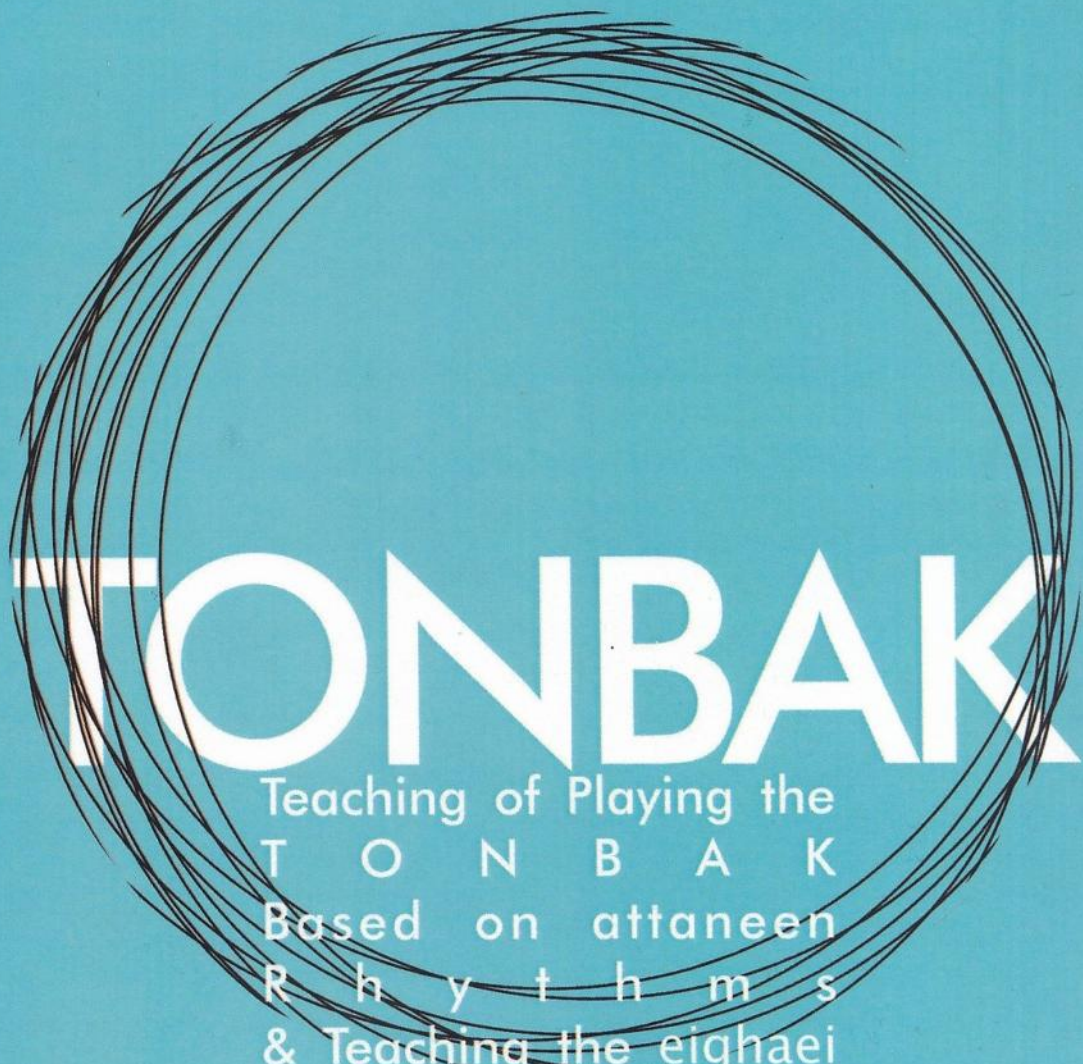
علت اساسی اختلاف میان فارابی و بوعلی سینا از آن جهت است که فارابی پژوهشگر و جامعه شناس و فیلسوف و دارای روشی قیاسی و عقلی بود؛ اما بوعلی سینا طبیب و طبیعت گرا و متوجه حقایق محسوس بود. بوعلی سینا روش تجربی داشت و با زبانی که بیشتر محسوس و با منطقی که بیشتر به اذهان عامه نزدیک بود کار می کرد ، اما فارابی متوجه منطق نظری بود و در عبارت ها و نظراتش از واژگان دشوار فلسفی استفاده می کرد که برای عامه ی مردم مشکل بود. از مسائلی که مورد اختلاف بوعلی سینا و فارابی به نظر می رسد اعتقاد آنها به عرفان است . بوعلی سینا اصول

عقاید عرفا را پذیرفته و در پایان یکی از کتب خود به تفضیل از آنها یاد کرده است؛ اما فارابی در حالی که واژگان و سخنان عرفا را بکار بسته، ولی آشکارا نظر اعتقادی خود را اظهار نکرده است. درک روشن فلسفی ابوعلی ساده و قابل تفهیم است، در حالیکه فهم باورهای فلسفی فارابی مشکل و به راحتی قابل درک نیست.

مری بویس می نویسد: «راجر بیکن (متوفای ۱۳۸۰ م) در مبحث ارزش های درمانی موسیقی از ابن سینا بهره جسته است. والتر اودینگتون (حدوداً ۱۲۸۰ م) در اثر خود تحت عنوان لاتین DE speculation musices وانگلبرت (متوفای ۱۳۳۱ م) در رساله اش تحت عنوان لاتین De musica نیز از ابوعلی سینا وام های بسیار گرفته اند.» (راهگانی، ۱۳۷۷: ۲۴۸-۲۴۱)

۳) مختصری از زندگی شیخ صفی الدین اَرَمَوِی :

صفی الدین عبدالمومن بن یوسف بن فاخر الأرموی البغدادی که بعضی نوشته اند عبدالمومن بن ابی المفاخر، بعد از اسحق موصلی بزرگترین موسیقیدان مشرق محسوب می شود. خاندان صفی الدین اهل ارومیه بوده اند ولی خود او در بغداد متولد و تربیت شده است. اسماعیل پاشا در هدیه العارفین نوشته است: [أَرَمَوِی الْأَوْصَل وَبَغْدَادِی الْمُؤَلَّد وَالْمَنْشَأ] صفی الدین در اواخر دوره ی مستعصم عباسی (مقتول در ۱۲۵۸ = ۶۵۶ هـ) می زیست و از ندیمان خاص خلیفه بود. صفی الدین غیر از نوازندگی کار اداره ی کتابخانه ی تازه تاسیس خلیفه را برعهده داشت و ۵۰۰۰ دینار حقوق می گرفت. در حُسن خط، نظیر ابن مقله و یاقوت بود. بعد از آن که بغداد به

TONBAK

Teaching of Playing the
T O N B A K
Based on attaneen
R h y t h m s
& Teaching the eighaei
periods of Iran ancient
m u s i c
Hossein ali es-haghi

انتشارات موسیقی عارف